

Azad Qaradərəlinin əsərlərinin üçcildliyinin təqdimat və müzakirəsi olub

Tanınmış yazıçı Azad Qaradərəlinin əsərlərinin yığcam bir ortamda təqdimatı və müzakirəsi keçirildi. I cildə onun hekayələri, II cildə "Kuma-Maniç çökəkliyi" və III cildə "Şəhərcik" romanı yer almışdır.

Təqdimatda AMEA-nın müxbir üzvü, tanınmış ədəbiyyatşünas-tənqidçi Tehran Əlişanoğlu, məşhur ədəbiyyat tənqidçisi Qurban Bayramov, dilçi İsmayıl Kazımov, yazıçı-publisist Vaqif Osmanlı, yazıçı, "Qızıl kəlmə" mükafatçısı "Balıq gülüşü" məşhur hekayələr kitabının müəllifi Mübariz Ören, yazıçı, "Bizim analarımız, bizim atalarımız" məşhur hekayələr toplusunun müəllifi Ömər Xeyyam, "Kulis.az" mədəniyyət saytının baş redaktoru, şair Ulucay Akif, tarixçi alim Həsən Səfəri, yazıçının yaxını, həm də oxucusu, istifadə olan zabit Sərdar Şükürlü və başqaları iştirak edirdilər.

Bədii yaradıcılıq, əlbəttə, bir sirdir. Bunu demək və dərk etmək də sirr saxlamaq qədər çətindir. Ancaq fakt budur ki, Azad bu gün 20 cildlik bədii əsərlər müəllifidir, qələmindən neçə-neçə hekayələr, esselər, povestlər, romanlar çıxıb. Bu əsərlər yaddaşı çox güclü olan Azadın zəngin bədii, emosional informativ yükə sahib olduğunu nümayiş etdirir.

Müzakirə olunan cildlərdə Azad təsvir etdiyi hadisənin, canlandırdığı obrazın möhürünü vura bilmişdir. O bu əsərlərinin üzərində elə bil, əsmiş, son dərəcə qayğı ilə yanaşmışdır.

Müzakirədə vurğulandı ki, Azadın yaratdığı personajların, obrazların hər biri öz düşüncəsi, öz sözü ilə danışır, hərəkət edir.

Həmin insanların nitqində hər şey görünür: ziyalılıq da, qeyri-ziyalılıq da və s.

Etiraf edirəm ki, tələbə dostum Azadın üslubunu hələ tam mənimsəyə bilməmişəm. Bunun bir səbəbi də həcm etibarlı ilə çox olan əsərlərin hamısını oxuya bilməməyimdir haqqında 4-5 yazı yazsam, belə... Amma Azadın yazı və ifadə tərzində bir tərəfdən akademik sabitlik mövcuddur (bu, hər şeydən öncə, dünya hekayəsinin, romanının tendensiyası ilə bağlı irəliləyən məsələdir), həmin keyfiyyət içində millilik də var, müasirlik də var, hələ desən, fərdilik ölçüləri də var və çoxdur. İkincisi, Azadın üslubunun özü, dediyi kimi, vaxtdan-vaxta dəyişməsidir. Azad bir yazar kimi, bədii predmetin tarixi şəraitləri ilə əlaqədar mövzudan-mövzuya dilini yeniləşdirə bilir, necə deyirlər, sanki başqalaşır, hətta özgələşir də.

Fikir vermişsinizsə, havanı çalmazdan öncə, simli aləti sənətkar müvafiq biçimdə kökləməyə çalışır, hətta bəzən çadır da. Azad da mövzusunun yazmağa başlayarkən, dilini ona uyğun sistemləşdirir, qurur. Dil-üslub rəngini dəyişir. Bəzi mətnlərdə şivəçilik, pornoqrafik meyillər hiss olunur, amma daha yaxşı anlamda dil əlvanlığı, dil möcüzələri özünü göstərir.

Bir sözlə, çıxış edənlər ədəbiyyatın bugünkü durumunu, əhəmiyyətini, insanı yaşıtdığını, ona qida və ruh verdiyini Azadın bədii düşüncəsi təmsalında şərh etdilər...

Sonda, müəllif öz bədii-estetik düşüncələrini qələm dostları və oxucuları ilə bölüşdü.

İsmayıl KAZIMOV
Professor

